

ג.ד.

פרוטוקול מס' 118

מיטיבת ועדת הכספים

התקיימה ביום ב', כ"ה בתמוז, תשי"ד - 26.7.54 בשעה 19.00

- נוכחים : היו"ר י. גורי
- ח. אריאב
- י. בדר
- ש. בז'רנו
- ס. דיין
- ק. לוז
- ח. לטרן
- א. טטופ
- א. ציזלינג
- ח. רובין

- מוזמנים: ד"ר ברוט - מטעם משרד האוצר
- ד"ר קיטרון - מטעם משרד המשפטים
- ב. אבניאל

סדר-היום: חוק לתיקון פקודת מס הכנסה, תשי"ד - 1954;

ערוידין ומסיים ויעילות המיסק המדינה.

היו"ר י. גורי: אני פותח את הישיבה.

ד"ר ברוט: הממשלה שקלה את ההצעה שבטענה כאן בקשר לסעיף 16(ה) והיא מסכימה למחוק את הסיפא של הסעיף הדין בפוליטת ביטוח.

כן מסכימה הממשלה להצעה להוסיף/במפורט בסעיף 16 את המוסד לביטוח לאומי.

היו"ר י. גורי: מול הצעת הממשלה בסעיף 16(ה) (תיקון ג) קבוצה הצעה של חבר-הכנסת רובין האומרת: במקום 40% יבואו 50%. במקום "אולם הזיכוי חס"ס" יבואו הטלים "אולם הזיכוי חס"ס לפי סעיף זה לא יעלה על 10% מסכום חס"ס לפני כל זיכוי או על 300 לירות, הכל לפי הסכום הקטן יותר, אך לא יופחת מ-84 לירות, הכל לפי הסכום הקטן יותר.

ה צ ב ה

הצעת חבר-הכנסת רובין לסעיף 16(ה) - לא בתעלה

הצעת התיקון של הממשלה - בתק"ל

סעיף 16א.

היו"ר י. גורני: חבר-הכנסת בדר מציע את הנוסח הבא לסעיף זה:

יחיד ששילם בשנה שקדמה לשנת הסומם סכומים כל שהם לביטוח חייו או חיי אשתו בחברת ביטוח, בקופת תגמולים או במוסד ביטוח אחר, יזוכה סמס בסכום השווה ל- 30% מהסכומים ששילם כאמור, אולם הזיכוי סמס לפי סעיף זה לא יעלה על 7% מסכום הסם לפני כל זיכוי או על 150 ל"י, הכל לפי הסכום הקטן.

סיעת סק"י מציעה לבטל את הסתיקה.

ח. רובין: אני מציע לטחוק את הסימא של הסעיף הטתחיל במלים "אולם בחישוב הזיכוי ...", באם הצעת לבריחה סכום בוד לא תקבל.

ה צ ב ה

- הצעת חברי-הכנסת בדר ורובין - לא בתקבלה
- הצעת סיעת סק"י - לא בתקבלה
- ההצעה האבנסואלית של חבר-הכנסת רובין - לא בתקבלה
- הצעת המססלה לבטל את סעיף 16א לפקודה - נ ת ק ב ל ה

סעיף 16א.

היו"ר י. גורני: סיעת סק"י מציעה לבטל את הסתיקה.

ח. רובין: לשם עידוד החסכונות אני מציע כי במקום 20% ייאטר 30%, ובמקום 12,5% ייאטר 17,5%, ולהסאיר את הסעיף סמו שהיה.

ד"ר קיסרוב: גם סעיף 16(ה) מדבר על חסכונות וסוכם כי המססלה סורתרת על סתיקתו.

ה צ ב ה

- הצעת חבר-הכנסת רובין לסעיף 16א - לא בתקבלה
- הצעת סיעת סק"י לבטל את הסתיקה - לא בתקבלה
- הצעת המססלה לטחוק סעיף 16א לפקודה - נ ת ק ב ל ה

סדירן גמסים ויעילות במסן המדינה.

היו"ר י. גורני: רצוני לציון כי בבירור שהתנהל בוועדת הכנסת בנוגע לסני ערעוריו של חבר-הכנסת ציזלינג, הוחלט לדחות את סניהם.

(היו"ר קורא קטע ספרוטוקול ישיבת ועדת הכנסת דאת החלטות סנתקבלו.)

אם הולכיה בעקבות החלטת ועדת הכנסת הרי סאין להכביס כל הצעות פרט להצעות הדנות בענין סס הכנסת, וגם הסיכום יכול להיות בתחומי נושא סס ההכנסת. רצוני לסאול את דעת הוועדה, אם חבר-הכנסת ציזלינג רשאי להציע הצעות הנוגעות לסטר סוגי המסים, כפי שהוא עטה בהצעותיו.

ח. רובין:

ועדת הכנסת דחתה תביעה של חבר-הכנסת ציזלינג
כי ועדת הכספים חייבת לסכם, אבל היא לא אמרה
כי הוועדה אינה רשאית לעשות כן. כאשר ועדת הכנסת דחתה את התביעה
לא יכלה הוועדה גם להיכנס לענין כי לא היה ברשותה חומר מספיק.
בינתיים עברו כ- 6 - 7 חדשים, ובתקופה זו התקיים דיון על מס קניות,
על דמי רטיונות והיו דיונים קטורים לכל אורך החזית של מס
המסים, של מס הכנסות הסדינה. אני יכול לטעון כי אם זו ועדת
הכנסת קיבלה את הביטוי של חומר מספיק, הרי עתה יש ברשותנו
חומר זה וועדת הכספים רשאית להביא הצעות וטיכונים גם בנוגע למסים
אחרים.

הי"ר י. גורי:

אותו חומר שהתכוונו אליו לא הוגש וגם לא
יוגש, ולכן ניסוק זה אינו מסבוע.

א. ציזלינג:

נושא הדיון בוועדת הכספים היה בהתאם לסעיף
שעמד על סדר-היום בכנסת, והוא נוסח במכתבה
של נשיאות הכנסת כטקיף את שאלות הסוויין במסים. עובדה היא גם כי
חברי-הכנסת טיפלו בוויכוח מעל במת הכנסת וכן בדיון בוועדה בשאלות
בכללותן. העובדה שהרוב צמצם את דיוניו בנושא, אינה מצמצמת את
זכויות הדיון, ויש על כן אפשרות להרחיב את מסגרת המסקנות וההצעות
ולא להגבילן לגבי מס הכנסה בלבד.

אם יימצע סמני להגיש את מסקנותי כפי שמצאתי
לנכון, מבקש להזמין לישיבה את נשיאות הכנסת על-מנת שהיא תשיב
רשמית על מכתבה שכתבה לוועדה בסם הכנסת.

ד"ר קיסרוב:

אני מבין לרוחו של חבר-הכנסת ציזלינג, ואם
הוא יזכור הרי אני תפכתי בו וטענתי לטובתו
בעת שהוגשו שני ערעוריו לוועדת הכנסת. עובדה היא שוועדת הכנסת
החליטה אחרת, ואם כי הייתי מסוכנע וגם היום אני משוכנע כי צדק
חבר-הכנסת ציזלינג, אין לכך כל חשיבות. ועדת הכנסת היא הפוסקת
בנדון, והיא פסקה שהשאלה שהועברה לוועדת הכספים היתה שאלת מס
ההכנסה. היא לא פסקה כך לאור העובדה שהחומר בנוגע לחוקים אחרים
אינו בידי הוועדה ואין היא יכולה לספל בדבר באופן יעיל, אלא היא
פסקה ששאלות אחרות כלל לא הועברו לוועדת הכספים.

א. ציזלינג:

אני מבקש להזמין לישיבה את נשיאות הכנסת.

הי"ר י. גורי:

אני חושש להתפתחות בלתי רצויה, אם אודיע
לנשיאות את אשר פסקה ועדת הכנסת.

א. ציזלינג:

הנשיאות לא היתה שותפת לבירור בוועדת הכנסת.
עוד לא היה תקדים כזה בכנסת, גם של צמצום נושא
סדר-היום וגם של מניעה להביא דעת מיעוט.

הי"ר י. גורי:

אני שואל את הוועדה אם היא יכולה, גם בהצעות
המיעוט וגם בהצעות הרוב, לחרוג מהמסגרת של

מס הכנסה?

י. בר:

אין לי ספק בדבר כי החלטת ועדת הכנסת מחייבת,
והיא אמרה כי איננו חייבים לטפל בשאר סוגי מסים.
אולם לפי התקנון קיימת סמכות לכל ועדה להעמיד על סדר-יומה נושא
מסוים ולדון עליו מיוזמתה היא, וכן להחליט או לקבל המלצות ולהניחן
על שולחן הכנסת מיוזמתה היא. חבר-הכנסת ציזלינג רשאי איפוא להציע
לוועדה לעשות כן.

היו"ר י. גורי:
חבר-הכנסת ציזלינג הניח על השולחן שורה של דברים, שאני לא יכול לומר עליהם ללא דיון כי אני ססכים או טולל אותם. ואם לא מעטה כן, עלול להתקבל הרושם כי חברי הוועדה אינם מעמידים כל מסקנות טול מסקנות הטיעום.

ח. רובין:
אני יכול לערוך אחרת את הצעות חבר-הכנסת ציזלינג באופן שכל אחת מהן תוזכרנה המלים "מס הכנסה".

י. גורי:
ועדת הכנסת אטרה כי איננו חייבים לחרוג מתחום מס הכנסה, אבל אנו רשאים לעשות כן ולקבל הצעות והמלצות גם בנוגע לסאר ססים.

א. ציזלינג:
ברגע שוועדת הכנסת לא אטרה עלינו לדון בדבר, סותר לי להגיש הצעות. ההצעות חדלות להיות הצעות הוועדה אחרי שהן נופלות בהצבעה, ואז הן נהפכות להצעות טיעום.

היו"ר י. גורי:
ועדת הכספים לא הטכימה להוסיף ולדון בהצעות החודגות מתחום מס הכנסה. חבר-הכנסת ציזלינג ערער על כך, וועדת הכנסת דחתה את ערעורו. הטצב הקיים הוא כי הוועדה אינה רואה עצמה חייבת לדון בהצעות חבר-הכנסת ציזלינג, וכדי לסגור מהטצב הקיים יש לשאול את דעת הוועדה.

א. ציזלינג:
טצב כזה אינו קיים, כי ועדת הכנסת רק שחררה את ועדת הכספים מחובה לדון בשאר טוגי מסים אבל לא טבעה סמנה את הדבר. היו"ר אינו יכול לסרב להצביע על טעיף שוועדת הכנסת לא אטרה את הבאתו.

ט. בז'רנו:
הטצב היה כזה, שוועדת הכספים רצתה לצמצם את נושא הדיון ססיבות שלה לשאלת מס הכנסה. חבר-הכנסת ציזלינג ערער על כך, וועדת הכנסת החליטה שהוועדה רשאית לצמצם את הדיון. חבר-הכנסת ציזלינג אינו יכול להציע מסקנות והצעות על נושא שהוועדה כלל לא דנה בו. אם חבר-הכנסת ציזלינג רוצה כי תהיינה מסקנות גם על נושאים אחרים, אינוי חושב-כי הוועדה תתנגד לדון גם על נושאים אחרים, הוא רק צריך לבקש זאת.

ח. רובין:
אינוי סבור כי היו"ר רטאי לפסול הצעות ססוימות טבחינת העמדתם להצבעה. יש רשות לחבר ועדה להציע להעמיד להצבעה הצעות שוועדת הכנסת לא אטרה עליהן. הרוב יכול להצביע נגד ההצעות טפני שלא דנו בהן, אבל אין לו זכות להסירן מסדר-היום.

אם היו"ר יפסוק כי אין הוא מעמיד להצבעה את הצעות חבר-הכנסת ציזלינג, אבקש שהות על-טנת להתאים את ההצעות לגזירה הבלתי-צודקת של היו"ר.

ב. אבניאל:
אני מכניס מספר שינויים בהצעת המקורית והיא תהיה כדלהלן:

"כסיכום לדיון בהצעה לסדר-היום של חבר-הכנסת אבניאל על הצורך בשוויון בנושאים עול המסים על כל אזרחי המדינה, שהמליאה העבירה לבירור לוועדת הכספים - קובעת בזה הוועדה: על-סטך חוסר רטטי שהוגש לשר האוצר באוגוסט 1953 את הדברים הבאים:

א.ד.

א. סיום קום המדינה ועד ליום בו הובאה ההצעה הנ"ל לסדר היום על-ידי חבר-הכנסת אבניאל ביולי 1953, שילטו כל הקבוצים - בהתאם למעיפי החוק הקיים - רק סך של 60,000 ל"י, כמקדמה על-חשבון התחייבויות שעתיין לא נקבעו סופית.

ב. במונח לבחון את מעיפי חוק מס הכנסה הנוגעים לקבוצים ולקואופרטיבים בוכחו לדעת כי חלקם של הקבוצים במס הכנסה הוא זעום ביותר וכי יש לבטל את ההנחה שכל שני חברי הקבוצ יהיו, כמו עד כה, מטפחה אחת לצורכי חישוב מס הכנסה. יש כן לבטל את הנוהג של אי-חישוב השירותים הניתנים לרובם בקבוצ כהכנסה, ואח-הניכוי האוטומטי של המכסימום לביטוח בטביל כל חבר בקבוצ וכן אי חישובם של השירותים המקבילים לשירותים המוניציפליים בערים ובמושבות בתור הכנסה, כפי שהדבר נהוג לגבי שאר אזרחי ישראל. יש כמובן לבטל את אי-חישוב פחיר עבודה חבר בקבוצ גופו בתור הכנסה, כי לאחר שבוהגים לפי האסור לעיל וכאשר הקבוצים מחלקים רק את שווי הכסף בין חבריהם יוצא אשהכנסה החייבת במס הנה כמעט אפסית. לפי החוק הקיים מתקבל שגם הקבוצים המבוטחים הנהגים טרם-חיים גבוהה ועליהם לשאת כאחרים בנטל המסים של המדינה - אינם נושאים בכך.

ג. הוועדה ממליצה על כן לנסח את מעיפי החוק הנוגעים לקבוצים בצורה שהוצגות יוטו של חבר קבוצ בקבוצ תיחשבו כהכנסה לחבר, לפחות במידת הוצאות-קיום סמוצעת של פועל פשוט בעיר או במושב. יש כמובן כן לבטל את הניכוי של הוצאות השירותים המוניציפליים מן ההכנסה לפני חישוב המס, וכן את הניכוי האוטומטי לביטוח בסכום של 200 ל"י לכל חבר קבוצ גם כשלא נעשה עבודו כל ביטוח בסכום זה, וכן לתקן את הטעמים בצורה שגם עבודה החבר בקבוצ גופו ובשירותים תיחשב כהכנסה שתאטט למס.

ד. הוועדה ממליצה בפני שר האוצר להכניס תיקון לחוק הקיים, שלפיו לא שילטו "תנובה", "אגודת הכורמים" ו"פרדס סינדיקט" סיום קום המדינה ועד היום אף פרוטה למס הכנסה, ולתקן את החוק בצורה שגם הם ישאו בחלק צודק בנטל המסים לפי הכנסותיהם והוא הדין לגבי "המטביר המרכזי" או כל איגודים קואופרטיביים או מסחריים שהם, הן מן הסקטור הקולקטיבי והן מן הסקטור הפרטי. יש לתקן את החוק בצורה שכל קואופרטיב - אם מן הסקטור המזרחי ואם מכל סקטור אחר - ישלם פרווחיו את אותו התשלום שכל חברה בע"מ חייבת לשלם פרווחיה ומן הדיבידנדים שהיא מחלקת, לפני שהיא מחלקת אותם.

ה. בהסתמך על סעיף 3 בהצעת שר גורלי, קובעת בזה הוועדה שכל פרסום שטר האוצר יפרטם בדבר תשלומי מסים של משלמי מס חייב להיות מלא, ולא תתפרסם כל רשימה חלקית שהיא.

היו"ר י. גורלי:

איני סבור כי חבר-הכנסת אבניאל רשאי לנקוב במספרים שאינם יכולים להיות בידו לפי החוק הקיים. אני איני יודע כיצד הגיע חבר-הכנסת אבניאל למספר של 60,000 ל"י, ואני שואל את היועץ המשפטי אם מותר לי להצביע הצעה שיש בה מסוים נקיבת מספרים על סכומים ששולטו על-ידי ניסוחים שונים.

ב. אבניאל:

מספר זה פורטם בעתוונות וגם נזכר פעל במת הכנסת.

ד"ר קיטרנון:

אני סבור כי אין אפשרות להצביע על המספר של 60,000 ל"י ולא על המספרים לגבי "תנובה" ולהביאם כמסקנות לפני הכנסת. חוק מס הכנסה קובע כי כל מספר יש לראותו כסודי ואין לפרטמו, אלא לפי פרסום רשמי, ופרסום רשמי לפי סעיף 4(3) לא היה. אין מספרים אלה יכולים לשמש בטיס למסקנות כל עוד לא נתקבלה אינפורמציה על כך מאת הגדום היחידי המוסמך לתת אותה, והוא - נציב מס הכנסה על-פי היתר של שר האוצר.

א.ד.

ג. ברר:

חובת הסודיות לפי סעיף 4 מוטלת על הפקידים המטפלים בעניני מס הכנסה, היא אינה מוטלת על הפרט אשר יכול לפטור אינפורמציה על סכום המס שהוטל בשלם. נציב מס הכנסה מפרסם מספרים על סכומי המס שנבנו משכירים, עצמאיים, חברות וכדומה, ומספרים אלה אינם בגדר סוד, והוא הדין לגבי סכום המס ששילמו כל הקבוצים יחד.

אני מצוין כי יש בידינו אינפורמציה על סכומי המס ששולמו על-ידי "תנובה", "המטביר המרכזי" והקבוצים שלא מסקורות של פקידי מס הכנסה, ומותר לנו לפרסם זאת.

לאת

ח. רובינן:

חבר-הכנסת אבניאל אינו יכול/להצעתו בוטפוקה רשמית, הוא חייב לצטט ולומר מפי הוט קיבל

את האינפורמציה.

אין לי ספק כי המספר שנקב ד"ר אבניאל לגבי הקבוצים אין לו שחר, ויש לכן לציין את הדבר. המטפעי הפרלמנטרי הבדוק לכן הוא, כי יו"ר הוועדה ימסור הודעה בנדון בה יוגד על דעת הוועדה כי לבקבת מספר זה אין כל יסוד.

היו"ר י. גורני:

האמת היא כי היו"ר אינו יודע ולכן אינו יכול לפטור הודעה בנדון.

ח. אבניאל:

איני רוצה לחזור על הדברים הנכונים שהסמיע חבר-הכנסת בדר, אולם רצוני להוסיף עליהם. יכולה הוועדה למנוע מסתמייג או מדעת מיעוט להביא טסקנות שאינן בגדר הנושא הנדון כל עוד לא דבר בהן, אולם אין הוועדה יכולה למנוע מחבר-כנסת להגיד את דעת המיעוט שלו כפי שהוא מבין אותה. דברים אלה נמסרו מעל בפת הכנסת ולכן אי-אפשר למנוע ממני למסור אותם עתה בכתב. לא יכולים לצנזר חבר-כנסת, אלא אם הוא חורג מתחום הנושא.

אני חייב לומר לחברי ועדת הכספים שי ניסחתי בכרוזה את דברי בצורה כזו, ואני מוכן לומר שאלה הם דברים נכונים. דברים אלה מכווססים על בדיקה טבעתה על-ידי איש רשמי ועל יסוד חומר רשמי, אשר הגיע באופן רשמי גם לעמונאים. אם תצנזרו את דברי - אמצא דרך להביא אותם לציבור בטלואם.

היו"ר י. גורני:

אני אפנה ליועץ המשפטי ואבקשו להשיב לנו באופן רשמי מה דעתו בנדון, או אבקש את ד"ר קיטרון, שלאחר התייעצות נוספת עם היועץ המשפטי, יביא לנו חוות-דעת טופית של היועץ המשפטי.

ד"ר קיטרון:

חבר-הכנסת בדר צודק בדבריו, אולם אין הדבר משנה במאוסה מדברי אני. לו כל הקבוצים היו טופיעים ואומרים כמה כל אחד שילם, הרי לא היתה מניעה להביא את הדברים. כל עוד הם לא עשו כן - האיש היחיד שיכול לגלות את המספר הנכון באופן רשמי הוא נציב מס הכנסה. ברור לי כי אם חבר-הכנסת אבניאל יצביע בטסקנות על סקור האינפורמציה הוא יהיה רשמי לנקוב במספר.

היו"ר י. גורני:

חלק מן המסקנות נשמר איפוא בסימן-שאלה עד לאחר קבלת חוות-דעת של היועץ המשפטי. אני רוחה לכן את ההצבעה על הצעות אלו.

ג. ברר:

אני מבקש להזמין את היועץ המשפטי לישיבה הבאה.

א. ציזלינג:

בטיח-לב לבירוריהם שהיו כאן, אני מכניס כמה שינויים בהצעותי.

(חבר-הכנסת ציזלינג קורא את הצעותיו)
(ראת פרוטוקול מס. 119/ג מתאריך 27.7.54)

היו"ר י. גורני: אנו נקיים הצבעה על ההצעות בישיבה הבאה.